

วิเคราะห์มนตร์ “โอม มณี ปัทเม หุม”

: พระพุทธศาสนาหรือไสยศาสตร์

พระเทพวัชรบัณฑิต, ศ.ดร.

อธิการบดี มจร

กำเนิดและลักษณะเชิงจักรวาลแห่งพยางค์ศักดิ์สิทธิ์ “โอม”

: มรรคาแห่งสากลภาวะ (The Path of Universality)

มนตร์ของตันตระได้รับอิทธิพลโดยตรงจากพราหมณ์ยุคอุปนิษัท คำว่า “โอม”(OM, หรือ AUM) ประกอบด้วยอักษร ๓ ตัว คือ “อ-A, อุ-U, ม-M” “อ-A” คือพระพรหมผู้สร้าง “อุ-U” คือพระวิษณุผู้รักษา “ม-M” คือพระศิวะผู้ทำลาย พราหมณ์ทุกคนตื่นขึ้นมาตอนเช้า ต้องกล่าวคำว่า “โอม” เพื่อจุดประสงค์ ๒ อย่าง คือ นอบน้อมตรีมูรติ ซึ่งเป็นธรรมชาติสูงสุด และสร้างความสมบูรณ์สูงสุดให้เกิดขึ้นในตัวเอง

ความสำคัญของพยางค์ “โอม” เห็นได้จากข้อความต่อไปนี้

แก่นของสรรพสิ่งคือดิน

แก่นของดินคือน้ำ

แก่นของน้ำคือพืช

แก่นของพืชคือมนุษย์

แก่นของมนุษย์คือคำพูด

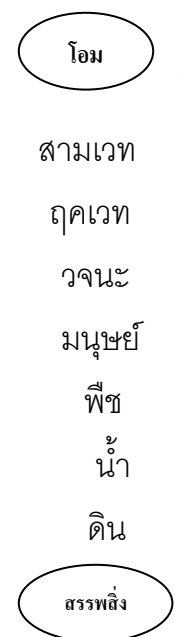
แก่นของคำพูดคือฤคเวท

แก่นของฤคเวทคือสามเวท

แก่นของสามเวทคืออฤคศีตะ(ซึ่งก็คือ โอม)

อฤคศีตะคือสุดยอดของแก่นทั้งหมด นับเป็นแก่นสูงสุด

สมควรได้รับฐานะสูงสุด คือ ฐานะที่ ๘ สรรพสิ่ง

ดินและน้ำรวมเป็นหนึ่งถ่ายพลังไปสู่พืช จากพืชไปสู่มนุษย์ พลังมนุษย์ถูกรวมไปอยู่ที่จิตและถ่ายทอดออกมาในรูปของคำพูด ซึ่งทำให้มนุษย์แตกต่างจากสรรพสัตว์ “โอม” คือพีชะ-มันตระของจักรวาล เป็นพลังจักรวาลแห่งจิตที่ครอบคลุมทุกสิ่ง เป็นเครื่องมือก้าวไปสู่ความหลุดพ้น เหมือนแมลงมุขยู่ไม้ไต่ไปตามขำยใยของตน เพื่อไปสู่ความเป็นอิสระ

มันตระ “โอม...” ๖ พยางค์นี้ ชื่อว่า “มหามันตระ” เพราะมีภาวะครอบคลุมทุกมิติแห่งจักรวาล และเป็นมันตระประจำพระอวโลกิเตศวร ผู้ประสงค์จะเรียนสภาวะจากพระอวโลกิเตศวรโดยตรง ต้องได้รับอภิเชก(บรรพชา)เข้าไปอยู่ในมณฑล ความศักดิ์สิทธิ์ของมันตระนี้ ประกอบอยู่ในแต่ละพยางค์ กล่าวคือ

“โอม” แสดงถึงพระอมิตาภะในรูปของธรรมกาย

“มณี” แสดงพระอมิตาภะในรูปของพระอมิตายุส

“ปัทมะ” แสดงถึงพระอมิตาภะในรูปของสัมโภคกาย

“หุม” แสดงถึงพระอวโลกิเตศวรเองได้วัชรกาย ซึ่งเป็นองค์รวมแห่งภาวะทั้งในเชิงรูปธรรมและนามธรรม

จักรวาลวิถีกับการสร้างคุณค่าใหม่แก่พยางค์ศักดิ์สิทธิ์ “โอม”

จักรวาลวิถีแยกไม่ออกจากปัจเจกวิถี มนุษย์จะมีเจตนาเชื่อมโยงตนกับจักรวาลหรือไม่ก็ตาม สายสัมพันธ์ก็ยังเชื่อมโยงอยู่อย่างนั้น ความรุ่งเรืองของปัจเจกชนย่อมขึ้นอยู่กับการเชื่อมโยงตนกับจักรวาล

“โอม” ไม่ใช่สิ่งสูงสุดในพระพุทธานุศาสตร์ แต่เป็นพื้นฐาน อยู่ในฐานะเป็นจุดเริ่มต้นในโพธิสัตตมรรคา กล่าวคือ อยู่ในจุดเริ่มต้นของเกือบจะทุกมันตระ ทุกรูปแบบของการบูชากรรมฐานทุกประเภท พุทธวิถีเริ่มต้นที่ “โอม” แต่ไม่ได้สิ้นสุดที่นี่ “โอม” เป็นจุดที่อุปนิษัสน์สิ้นสุด

การเจริญวิปัสสนากรรมฐานในพระพุทธานุศาสตร์คือการเพ่งพิจารณากระบวนการทำงานของรูปนาม เป็นเรื่องภายในตัวตน เพ่งเข้าด้านใน “โอม” มีสายสัมพันธ์โดยตรงกับร่างกายของมนุษย์ “ A ” คือส่วนหัวทั้งหมดมาถึงลำคอ “ U ” คือส่วน

ลำดับทั้งหมดถึงบริเวณสะคือ “ $m(M)$ ” คือส่วนตั้งแต่ใต้สะคือลงไป ถามว่า “วัตถุประสงค์ของการแปลงพยางค์ โอม คืออะไร ? อะไรคือผลที่เกิดจากการแปลงพยางค์ โอม ?”

วัตถุประสงค์ของการเจริญวิปัสสนาที่นำเอาสติปัฏฐาน ๔ มาเป็นกรอบก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการทำงานของรูปนาม ผลที่เกิดขึ้นคือการรู้เท่าทันผลอันเกิดจากกระบวนการทำงานของรูปนาม แต่วัตถุประสงค์ของการแปลงพยางค์ “โอม” มี ๒ ส่วน

๑. กระตุ้นประสาทแต่ละส่วนในร่างกายให้ทำงานประสานกัน เพื่อผลในขั้นต่อไปคือเอกภาพ ความแน่วแน่มารวมเป็นหนึ่งของประสาทแต่ละส่วน สามารถนำไปเชื่อมโยงกับพลังสูงสุด (นั่นคือ ตริมูรติในทรรคนะของพราหมณ์)

๒. กระตุ้นประสาทแต่ละส่วนให้ทำงานอยู่เสมอ เพื่อให้ปรากฏภาพชัดเจน ทำให้โยคีกำหนดพิจารณากระบวนการทำงานของประสาทได้ง่าย

ผลที่เกิดขึ้นจากการแปลงพยางค์ โอม คือ ความประสานกลมกลืนของประสาทแต่ละส่วน และโยคีจะรู้สึกได้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานของประสาทตลอดเวลา การสร้างคุณค่าใหม่แก่พยางค์ “โอม” คือ การเปิดมิติแห่งปัจเจกชนรับมิติแห่งจักรวาล คุณค่าใหม่อยู่ที่การเชื่อมติดกันระหว่างมิติแห่งปัจเจกชนกับมิติแห่งจักรวาล

ความหมายและความสำคัญของพยางค์ศักดิ์สิทธิ์ “มณี”

: มรรคาแห่งสภาวะและอชฌัตติกสมบัติ

“มณี” คือแก้วมณี, มุ่งถึงเพชร ซึ่งหมายถึงภาวะแห่งปัญญาที่กล้าแกร่ง อันเกิดจากพลังจิต หรือเป็นสัญลักษณ์แห่งพลังจิตสูงส่ง พระพุทธศาสนายานในอินเดียใช้คำนี้แทนพระสูตรมหายานกลุ่มปรัชญาปารมิตา “ความมั่งคั่งกล้าแกร่งดังเพชร ตัดทำลายกิเลสให้สูญสิ้น”

“มณี” หรือวัชระ ในที่นี้ มุ่งถึงวิญญูณชั้น ในส่วนที่เป็นมนัส(หรือกสิณภูมิโนวิชญูณ หรือกสิณภูมิโนวิชญูณ) การแปลงพยางค์ “มณี” คือการกระตุ้นกระบวนการทำงานของมนัสระหว่างโลกแห่งปรากฏการณ์กับโลกแห่งจิต แสดงภาพออกมาเป็น “คทาเพชร” ๓ ส่วน ซึ่งหมายถึง (๑)โลกแห่งปรากฏการณ์ (๒)โลกของมนัสเอง (๓)โลกแห่งจิต(อภยวิชญูณ)

ส่วนที่ ๓ อยู่ตรงกลาง หมายถึง “พีชะ” หรือเชื้อแห่งจักรวาล เป็นรูปจุดหรือหยดเล็ก มีภาพขดกันหอยแสดงถึงพลังที่ออกมาจากอายตนะซึ่งอยู่ตรงกลางนี้ จากส่วนที่ ๓ นี้ทำให้เกิดส่วนที่ ๑ และ ๒ อยู่ในซั้วทั้ง ๒ เป็นรูปดอกบัวบาน หมายถึงซั้วของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด จากจุดนี้ อวกาศถือกำเนิดขึ้น กล่าวคือ โลกทั้ง ๓ ทิศทั้ง ๔ มีขุนเขาสุเมรุ(สินธุ)เป็นแกนกลาง

การแผ่ขยายพื้นที่ออกไปนี้ แสดงถึงชั้นที่ ๕ ที่เป็นองค์ประกอบของชีวิต แต่ละชั้นก็มีส่วนในการตรัสรู้เหมือนกันทั้งหมด เพราะแต่ละชั้นก็มีพระยานีพุทธะ(ฌานีพุทธะ)ประจำอยู่ในพระยานีพุทธะแต่ละองค์ โภทิจิตย่อมแตกต่างกัน เหมือนกับรังสีที่แผ่ออกจากวัตถุรูปทรง ๕ เหลี่ยม

ความหมายและความสำคัญของพยางค์ศักดิ์สิทธิ์ “ปัทมะ”

“ปัทมะ” แปลว่า ดอกบัว ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งความเบ่งบานแห่งจิตและความบริสุทธิ์ที่คงทนอยู่ในท่ามกลางความไม่บริสุทธิ์ เจ้าชายสิทธัตถะเมื่อแรกประสูติ เสด็จดำเนิน ๗ ก้าว มีดอกบัว ๗ ดอกผุดขึ้นรองรับพระบาท แสดงถึงความบริสุทธิ์ภายในองค์ของเจ้าชายเองและความบริสุทธิ์ของโลกที่อยู่รวมกันกับสิ่งที่ไม่บริสุทธิ์ทั้งหลาย^๕

พระยานีพุทธะ(ฌานีพุทธะ) นั่งเข้าฌานบนดอกบัวที่เบ่งบานเต็มที่ แสดงถึงการเปิดจิต (จิตตสส วิเนวรณ์) รับโลกภายนอก หันหน้าเข้าสู่สถานการณของโลก นับตั้งเดิมของสัญลักษณ์ดอกบัวคือ

ดอกบัวเกิดจากโคลนตมผุดขึ้นสู่พื้นผิวน้ำ แยมบานเมื่อขึ้นอยู่เหนือผิวน้ำแล้ว และเมื่อแยมบานแล้วก็ยังคงไม่แปดเปื้อนด้วยดินและน้ำ จิตก็เหมือนกัน เกิดในร่างกายมนุษย์ แสดงคุณสมบัติแท้จริงของจิตออกมา เมื่ออยู่เหนือกิเลสและอวิชชาแล้ว และเปลี่ยนพลังฝ่ายมืดให้เข้าไปสู่ส่วนลึกของพลังบริสุทธิ์แห่ง โภทิจิต กล่าวคือแก้วมณีที่ประมาณมิได้ ปรากฏอยู่ในดอกบัว พระอริยะแม้จะอยู่เหนือโลกและก้าวพ้นไปจากโลก แต่รากฐานของท่านยังคงประดิษฐานในพื้นที่โลก

เชื้อแห่งโพธิญาณปรากฏอยู่ในโลกนี้ตลอดเวลา พระพุทธเจ้าเสด็จอุบัติในอดีตฉันได ในปัจจุบันก็จะเสด็จอุบัติฉันไดนั้น แม้อินอนาคตก็จะเสด็จอุบัติอย่างนั้น พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ในประวัติศาสตร์แห่งมนุษยชาติ ต่างมีสายสัมพันธ์กันอย่างไร้จุดจบ

“ยันตระ” ในวัฒนธรรมทิเบต หมายถึงมณฑล นั่นคือการจัดระบบสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นฐานแห่งความเห็นแจ้ง มณฑลนี้แสดงออกมาเป็นรูปดอกบัว ๔ กลีบ ๘ กลีบ หรือ ๑๖ กลีบ ซึ่งทำให้เกิดจุดเริ่มต้นแห่งการบำเพ็ญฌาน

ความหมายและความสำคัญของพยางค์ดีลีทธิ “หุม”

“หุม” เป็นพีชะ-พยางค์(Seed-Syllables) ประกอบด้วย ห (H), อุ (U) และหุง (M) เป็นเสียงแห่งลมปราณ เป็นแก่นแท้ของชีวิต เป็นพลังชีวิตอันละเอียดที่ไหลเข้าและออก ครอบคลุมสรรพสิ่ง แท้ที่จริงแล้ว “หุม” ก็คืออาตมมันที่อยู่ในภาวะดั้งเดิม หุม แสดงถึงจิตใจที่ปลอดจากกรรมมารมณหรือสิ่งที่รับเข้ามาในจิตใจ

ประเด็นที่น่าสนใจคือ การเปล่งเสียง “หุม” พร้อมกับมีลมพ่นออกทางจมูกและปาก ลมปราณนี้แหละหมายถึงทุกอย่างของชีวิต ธาตุ ๔ คือ ดิน น้ำ ไฟ ลมถือว่าการปรับเปลี่ยนสภาพของลมปราณ ลมคือพลังเคลื่อนไหว(Motion)ซึ่งนั่นที่แท้จริงก็คือ “วิญญาณ” คุณสมบัติเชิงพลวัตทั้งหมด สรรพสิ่งที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนรูปร่าง ย่อมเปิดเผยให้เห็นสภาพของลมปราณ กระบวนการทั้งหมดทั้งทางกายและจิต พลังทั้งหมดทั้งทางกายและจิต เริ่มจากการทำหน้าที่ของลมปราณ การทำหน้าที่ของระบบหมุนเวียนของโลหิตและระบบประสาท จนถึงการทำหน้าที่ของวิญญาณ การทำหน้าที่ทางจิต และการทำหน้าที่ทางจิตขั้นสูง ล้วนเป็นการปรับเปลี่ยนสภาพของลมปราณ และลมปราณเกิดจากการเปล่งเสียงว่า “หุม”

ประเด็นที่น่าสนใจคือ คือความสัมพันธ์ระหว่างพยางค์ “โอม” กับพยางค์ “หุม” คำว่า “โอม” คือสภาพที่มุ่งขึ้นไปสู่สากลภาวะ คำว่า “หุม” คือสภาพแห่งสากลภาวะที่ดิ่งลงไปในส่วนลึกแห่งจิตใจมนุษย์

“โอม” เปรียบเหมือนดวงอาทิตย์ “หุม” เปรียบเหมือนพื้นดิน(หรือฟ้ากับดิน) แสงอาทิตย์ต้องส่องลงมายังพื้นดินโดยไม่ต้องสงสัย “โอม”

เป็นสภาพอนันต์ “หุม” เป็นสภาพอนันต์ที่อยู่ในสภาพอนันต์ การที่จะก้าวถึงและเข้าใจ “หุม” จะต้องผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับ “โอม” ก่อน “โอม” คือจุดเริ่มต้นในขณะที่ “หุม” คือจุดสุดท้ายของ “หุม” ใน “โอม” เราสละตัวเองออกมา ใน “หุม” เราให้ตัวเราเอง “โอม” คือประตูแห่งความรู้ “หุม” คือประตูแห่งการตรัสรู้โพธิญาณ

พยางค์ศักดิ์สิทธิ์ “หุม” กับปัญญา ๕ ประเภท

ประเด็นที่น่าสังเกตต่อมาก็คือ ความสอดคล้องต้องกันระหว่างส่วนประกอบของ “หุม” กับโพธิญาณของพระธยานีพุทธะ

(๑) สระ “อู” ซึ่งเป็นส่วนประกอบด้านล่าง สอดคล้องกับสรรพสิทธิญาณของพระอมิตเมตติ หมายถึงว่าโพธิญาณที่ทำให้งานทุกอย่างสำเร็จจุลวงไป

(๒) พยัญชนะ “ห” แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๒.๑ ร่างของ “ห” สอดคล้องกับปริเจตญาณของพระอมิตามะ

๒.๒ หัวของ “ห” สอดคล้องกับสมตญาณของพระรัตนสัมภาวะ

(๓) ส่วนที่เป็นรูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว (เมื่อเขียนคำว่า ‘หุม’ ด้วยสัญลักษณ์แบบทิเบต จะมีส่วนหนึ่งเหมือนรูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว เป็นฐานะของหยดนิคคหิต) สอดคล้องกับอาทาสญาณของพระอักษะภะ

(๔) เสียงนาสิก “ง(หรือ ม)” สอดคล้องกับธรรมธาตุญาณของพระไวโรจนะ

นอกจากนี้ “หุม” ยังมีความเกี่ยวข้องกับสีต่าง ๆ กล่าวคือ “หุม” เปล่งรัศมีสีน้ำเงิน เขียว แดง และเหลือง ซึ่งรัศมีเหล่านี้ถูกเปล่งออกมาจากหน้า ๔ ด้านของศูนย์กลาง ผู้เป็นร่างทรงของมหาสุขะ(Supreme Bliss) และในร่างนี้เองเป็นจุดหลอมละลายพยางค์ “หุม”

ผู้ปฏิบัติโยคะต้องผสานสัญลักษณ์แห่งมันตระเข้ากับกายและจิตของตน ขั้นตอนสำคัญที่สุดคือการย่อนกระบวนกรแห่งโยคะพร้อมกับละลายสัญลักษณ์สระ “อู” โดยให้จมลงไปในร่างกายของ “ห” ให้ร่างของ “ห” จมลงไปในตัวของ “ห” และให้หัวของ “ห” จมลงไป

สัญลักษณ์รูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว ให้สัญลักษณ์รูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยวจมลงไปในสัญลักษณ์ “นิคคหิต” และในที่สุดให้สัญลักษณ์ “นิคคหิต” ละลายหายเข้าไปในศูนยามากาศ จนกระทั่งปรากฏอยู่ในความเงียบ

พยางค์ศักดิ์สิทธิ์ทั้ง ๖ กับภูมิ ๖

ภูมิ ๖ คือ เทวภูมิ อสูรภูมิ มนุสสภูมิ ตีรัจฉานภูมิ เปตภูมิ และนรกภูมิ ขณะที่เปล่งคำว่า “โอม” เราเพ่งจิตไปที่เทวภูมิ(โลกของเทวดา) เปิดประตูแห่งความหลุดพ้น ปิดประตูแห่งการเกิดใหม่ ขณะที่เปล่งคำว่า “มะ” เราเพ่งจิตไปที่อสูรภูมิ(โลกของอสูร) ขณะที่เปล่งคำว่า “ณิ” เราเพ่งจิตไปที่โลกมนุษย์ผู้มีเดบอดเพราะอึดตานุญฐิ ขณะที่เปล่งคำว่า “ปะ” เราเพ่งจิตไปที่ตีรัจฉานภูมิ(Animals) ขณะที่เปล่งคำว่า “ทเม” เราเพ่งจิตไปที่เปตภูมิ(โลกของเปรต) ขณะที่เปล่งคำว่า “หุม” เราส่งจิตอันประกอบด้วยเมตตาไปยังนรกภูมิ ดังนั้น พยางค์ศักดิ์สิทธิ์ทั้ง ๖ จึงเป็นที่รวมแห่งข่าวสารเกี่ยวกับความหลุดพ้น ความรักที่มีต่อสรรพสัตว์ มรรคาที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้นขั้นสุดท้าย ซึ่งเป็นที่น่ารื่นรมย์ เมื่อเปล่งพยางค์เหล่านี้ด้วยความเคารพและเข้าใจความหมายอย่างลึกซึ้ง มหากรุณาอันเจิดจรัสย่อมเกิดขึ้นในจิตของสาธกะ(ผู้ปฏิบัติ) ทำให้เปลี่ยนจากร่างของมนุษย์ธรรมดาเป็นนิรมานกายของพระอวโลกิเตศวร ผู้มีใจประกอบด้วยรัศมีอันหาประมาณมิได้ ถ้ามว่า “อะไร คืออันยสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพยางค์ศักดิ์สิทธิ์กับภูมิทั้ง ๖ ?”

มนตรศักดิ์สิทธิ์นี้ ในระดับปัจเจก แต่ละพยางค์มุ่งถึงภูมิ(หรือธาตุ)แต่ละอย่างที่อยู่ในตัวมนุษย์แต่ละคนซึ่งอยู่ในระดับโลกิยภูมิ ในขณะที่ภูมิที่เหลืออีก ๔ คือ สวรรภูมิ ปัจเจกภูมิ โปธิสัตตวภูมิ และพุทธภูมิ จัดอยู่ในปากฝั่งโลกุตตระ มนุษย์ทุกคน หรือแม้กระทั่งสรรพสัตว์ย่อมมีภูมิทั้ง ๑๐ อยู่ในตัว พร้อมที่จะแสดงตัวออกมาเมื่อกาลและเทศะเหมาะสม

ในระดับสากล มุ่งถึงโลกิยภูมิทั้ง ๖ ดังกล่าว สรุปได้ว่า มนตรศักดิ์สิทธิ์นี้เป็นอุปกรณ์เชื่อมโยงระหว่างโลกิยภูมิกับโลกุตตรภูมิทั้งที่อยู่ในตัวและอยู่นอกตัว พยางค์คือคำพูดมีความสำคัญซึ่งสร้างความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์อื่น ๆ คำพูดโดยทั่วไปคือแก่นของ

ความเป็นมนุษย์ คำพูดที่เป็นมนตร์ศักดิ์สิทธิ์ย่อมมีนัยแสดงถึงแก่นแท้ของความเป็นมนุษย์
คำพูดเป็นเครื่องหมายของจิตใจ

ธรรมชาติที่แท้จริงของคำพูด ไม่ได้จับลงเพียงความหมายที่ปรากฏ
และไม่ได้มีความสำคัญจำกัดอยู่เฉพาะเป็นเครื่องมือถ่ายทอด

ความคิดและความรู้ที่ทรงคุณค่าเท่านั้น แต่คำพูดย่อมถ่ายทอด
คุณสมบัติที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นแนวคิดได้ ความสำเร็จ
ของนักพูดผู้ยิ่งใหญ่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่เขาพูดเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับ
วิธีที่เขาถ่ายทอดด้วย

ในประเพณีไทยโบราณ นิยมย่อบทมนตร์สำคัญ หรือแม้แต่หลักธรรมสำคัญ เพื่อเป็น
บทสวดสาธยายให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ เช่น หัวใจอิติปิโส ว่า “อิ, สวา, สุ” “อิ” เป็นคำย่อ
พุทธคุณ มาจากคำว่า “อิติปิโส ภควา ฯลฯ” “สวา” เป็นคำย่อธรรมคุณ มาจากคำว่า
“สวากขาโต ภควตา ธมโม ฯลฯ” “สุ” เป็นคำย่อสังฆคุณ มาจากคำว่า “สุปฏิปันโน ภควโต
ฯลฯ” มนต์ระหัวใจอิติปิโส เมื่อประสงค์จะให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ ให้ภาวนาเป็นคาบสลับกัน
ดังนี้ คาบที่ ๑ อิ, สวา, สุ คาบที่ ๒ สวา, สุ, อิ คาบที่ ๓ สุ, อิ, สวา

หัวใจอริยสัจ ๔ ว่า “ทุ, ส, นิ, ม” “ทุ” มาจากคำว่า “ทุกข์” “ส” มาจากคำว่า
“สมุทัย” “นิ” มาจากคำว่า “นิโรธ” “ม” มาจากคำว่า “มรรค” เมื่อประสงค์จะให้เกิดความ
ศักดิ์สิทธิ์ ให้ภาวนาเป็นคาบสลับกันดังนี้

คาบที่ ๑ ทุ, ส, นิ, ม

คาบที่ ๒ ส, นิ, ม, ทุ

คาบที่ ๓ นิ, ม, ทุ, ส

คาบที่ ๔ ม, ทุ, ส, นิ

มนตร์ในประเพณีไทยผูกไว้เพื่อสวดสาธยายเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางจิต แล้วนำ
จิตอธิษฐานเพื่อให้สำเร็จสิ่งที่ปรารถนา ส่วนมนตร์ในประเพณีที่เบตผูกไว้เพื่อสวดสาธยาย
สร้างกระแสจิตมั่นคงมุ่งสู่ภูมิในตัวเองและภูมินอกตัว หรือเพื่อเชื่อมโยงปัจเจกภาวะกับสากล
ภาวะ โลกทั้งหมดเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียว

“มนตร์” มาจากรากศัพท์ว่า “มัน(บาลี: मन)” แปลว่า คิด เชื่อมกับธาตุคือ “ตระ”
หมายถึง อุปกรณ์ รวมทั้ง ๒ คำเข้าด้วยกัน แปลว่า “อุปกรณ์แห่งการคิด” เสียงของมนตร์

ไม่ใช่วัจกรรม แต่เป็นมนิกรรม ไม่ใช่สิ่งที่จะได้ยินด้วยหู แต่ได้ยินด้วยใจ ไม่ใช่สิ่งที่จะพูดออกมาด้วยปาก แต่พูดออกมาด้วยใจ มีพลังและความหมายเฉพาะสำหรับคนที่ได้รับการอภิเษก(Initiated) กล่าวคือคนที่ผ่านประสบการณ์พิเศษเกี่ยวกับมนัตระเท่านั้น

มนัตระ “โอม มณี ปัทเม หุม” นี้เมื่อพิจารณาดูหลักการและเหตุผลแล้ว ไม่ได้เป็นไสยศาสตร์ แต่เป็นหลักการทางพระพุทธศาสนาที่ผสมผสานกับหลักจักรวาลวิทยาสากล พระพุทธศาสนาแบบทิเบตไม่ใช่ศรัทธามีดบอด แต่มีนัยลึกซึ้งยากที่จะบรรยายในบางเรื่อง บางครั้งเรียกว่า “คุษยลัทธิ หรือรหัสยลัทธิ(Esotericism)” เรื่องเครือข่ายเชื่อมโยงกันทั่วจักรวาลระหว่างสัตว์โลก มนุษย์ถือเป็นสัตว์พิเศษกว่าสัตว์โลกชนิดอื่น เพราะเป็นศูนย์รวมพลังจักรวาลทั้งหลาย พลังจากหมู่ดาวทั้งหมด เมื่อวิวัฒนาการไปครบวงจรแล้วจะถ่ายโอนลงมาสู่ตัวมนุษย์ เพียงแต่ว่า มนุษย์ต้องระดับอินทรีย์ของตัวเองให้อยู่ในระดับที่พอเหมาะ และสร้างคุณธรรมไว้ในจิตใจตลอดเวลา เพื่อให้ตัวเองมีพลังบวก พลังที่จะดึงดูดพลังจากดาวดวงอื่น ๆ มารวมไว้ที่ตัวมนุษย์เอง

หนังสือประกอบการเรียบเรียง

ทวีวัฒน์ ปุณฺทริกวิวัฒน์. **วิถีแห่งมหายาน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, ๒๕๓๑.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,มหาวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬา**

พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

----- . **พระอภิธรรมปิฎก กถาวัตถุ**. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

ระวี ภาวิไล. **อภิธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๓๖.

----- . **พัฒนาการแห่งพุทธจริยศาสตร์**.

เอกสารถ่ายสำเนาเข้าเล่ม, ๒๕๓๗.

สมภาร พรหมทา. **พุทธศาสนามหายาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ-

ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

สมัคร บุราวาศ. **พุทธปรัชญา: มองจากทรรศนะทางวิทยาศาสตร์.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์ศยาม, ๒๕๓๗.

เสฐียร พันธรังษี. **พุทธศาสนมหายาน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ-

ราชวิทยาลัย, ๒๕๑๒.

เสถียร โพนินันทะ. **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๒๒.

----- (ผู้แปล). **ชุมนุมพระสูตรมหายาน.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๖.

..... . **ปรัชญามหายาน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๖.

โสภณคณาภรณ์ (ระแบบ รัฐญาโณ), พระ. **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

สมจินต์ สมมาปัญญา, พระมหา (ผู้แปล). **พุทธตันตระเบื้องต้น.** พาราณสี :

เอกสารถ่ายสำเนาเข้าเล่ม, ๒๕๓๖.

----- . **พัฒนาการแห่งพุทธจริยศาสตร์.**

เอกสารถ่ายสำเนาเข้าเล่ม, ๒๕๓๗.

อดิศักดิ์ ทองบุญ. **ปรัชญาอินเดีย.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๑.

อภิชัย โภธิประสิทธิ์ศาสตร์. **พระพุทธศาสนมหายาน.** กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๐.

เมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พระ. **ปรัชญากรีกโบราณ.** กรุงเทพฯ :

อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๒.

ราชวรมณี (ป.อ.ปยุตฺโต, พระ. **พุทธธรรม.** กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๙.

ราชวรมณี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พระ. **ปรัชญากรีก.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์ศยาม, ๒๕๓๗.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมศัพท์ปรัชญา อังกฤษ-ไทย.** กรุงเทพฯ :

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๐.

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬายะราชวิทยาลัย พระวินัยปิฎก **มหาวิภังค์ เล่ม ๑.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬายะราชวิทยาลัย พระวินัยปิฎก **มหาวรรค เล่ม ๑.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

พระราชนิพนธ์(ป.อ.ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์** ฉบับประมวลธรรม.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

พระมหาสมจินต์ วันจันทร์, (ผู้แปล). **พระพุทธศาสนamahayan.**

เอกสารถ่ายสำเนาเย็บเล่มประกอบการเรียนการสอน, ๒๕๓๖.

ระวี ภาวิไล. **อภิธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๓๖.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมศัพท์ปรัชญา** อังกฤษ-ไทย(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).

กรุงเทพฯ : หจก.อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๐.

สุนทร ธีร์ชัย. **ปรัชญาอินเดีย** : ประวัติและลัทธิ. กรุงเทพฯ

: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

อดิศักดิ์ ทองบุญ. **ปรัชญาอินเดีย.** กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๒.

กฤษณรักษ์ (ผู้แปล). **คัมภีร์มรณะของทิเบต.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

ปัญญาสยาม, ๒๕๓๗.

ไซเกียล รินโปเช (ผู้เขียน), พระไพศาล วิสาโล(ผู้แปล). **ประตูสู่สภาวะใหม่.**

กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๔๑.

ฉัตรสุมาล กบิลสิงห์ ฐักเสน(ผู้เรียบเรียง). **พระพุทธศาสนาแบบทิเบต.** กรุงเทพฯ :

บริษัท ส่องสยาม จำกัด, ๒๕๓๘.

บรรยง บุญฤทธิ์. **โลกกลับของทิเบต,** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : บริษัทสร้าง

สรรค์บุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๔๑.

ส. ศิวรักษ์. **ความเข้าใจในมหายาน.** กรุงเทพฯ : บริษัท ส่องสยาม จำกัด, ๒๕๔๒.

..... **ของดีจากทิเบต.** กรุงเทพฯ : บริษัท ส่องสยาม จำกัด, ๒๕๔๔.

..... **พุทธตันตระหรือวัชรยาน.** กรุงเทพฯ : เว็บบอร์ดการพิมพ์, ๒๕๔๒.

Encyclopaedia Britannica : the Works of Aristotle Vol. II.

- Chicago : William Benton Publisher, 1952.
- Irrwin, Terrence(Translator). **Aristotle :
Nicomachean Ethics**. Indiana :
Hackett Publishing Company, 1985.
- Brandon, S.G.F. (Editor). **a dictionary of Comparative
Religion**. New York :
Charles Scribner's Sons, 1970.
- Chattopadhyaya, Suddhakar. **Reflections on
the TANTRAS**. Delhi :
Motilal Banarsidass, 1990.
- Charles A. Moore (Editor). **the Japanese Mind : Essentials
of Japanese Philosophy and Culture**. Tokyo :
Charles E. Tuttle Company,
- Ghose, Ramendra Nath. **THE DIALECTICS
OF NAGARJUNA**. Allahabad:
Vohra Publications & Distributors, 1987.
- Inazo Nitobe. **Bushido : The Soul of Japan**. Tokyo :
Charles E. Tuttle Company, 1973.
- Kalupahana, David J.. **A History of Buddhist Philosophy :
Continuity and
Discontinuities**. Delhi : Motilal Banarsidass, 1994.
- . **Mulamadhyamakakarika
of Nagarjuna** : The Philosophy of the Middle Way.
Delhi : Motilal Banarsidass, 1978.
- Kewl Krishan Mittal. **Vijnanavada(Yogacara) and
Its Tradition**. Delhi : University of Delhi, 1993.
- Ramanan, K. Venkata. **NAGARJUNA'S PHILOSOPHY**.
Delhi : Motilal Banarsidass, 1978.
- Sangharakshita. **A Survey of Buddhism : Its
Doctrines and Methods through the Ages**.
London : Tharpa Publications, 1987.
- Stefan Anacker. **Seven Works of Vasubandhu**. Delhi :

- Motilal Banarsidass, 1986.
- Christmas Humphreys. **A Popular Dictionary of Buddhism.** London : Curzon Press, 1976.
- David Kalupahana. **Mulamadhyamikakarika of Nagarjuna** : The Philosophy of the Middle Way. Delhi : Motilal Banarsidass, 1991.
- . **A History of Buddhist Philosophy** : Continuities and Discontinuities. Delhi : Motilal Banarsidass, 1991.
- Jaidev Sigh. **An Introduction to Madhyamaka Philosophy.** Delhi : Motilal Banarsidass, 1978.
- Kewal Krishan Mittal, Editor. **Sunyavada : The Madhyamika Thought.** Delhi : Graphic Arts Centre, University of Delhi, 1993.
- Ramendra Nath Ghose. **The Dialectics of Nagarjuna.** Allahabad : Vohra Publishers & Distributors, 1987.
- Satish Chandra Vidyabhusana. **A History of Indian Logic.** Delhi : Motilal Banarsidass, 1988.
- S.G.F. Brandon, Editor. **a dictionary of Comparative Religion.** New York : Charles Scribner's Sons, 1970.
- S. Radhakrishnan, Editor. **The Principal Upaniṣads.** Delhi : Oxford University Press, 1991.
- Vicente Fatone. **The Philosophy of Nagarjuna.** Delhi : Motilal Banarsidass, 1978.
- Dargyay, Eva M.. **The Rise of Esoteric Buddhism in Tibet.** Delhi : Motilal Banarsidass, 1979.
- Bagchi, P.C.. **“Evolution of the Tantras”** in the book entitled **“The Cultural Heritage of India”**.

- Calcutta : The Ramashna Mission
Institute of Culture, 1983.
- Bhattacharyya, Benoytosh. "**Tantrika Culture among
the Buddhists**" in the book entitled : The
"The Cultural Heritage of India". Calcutta :
The Ramashna Mission Institute of Culture, 1983.
- Ekvall, Robert B.. **Religious Observances in Tibet**.
Chicago : The University of Chicago Press, 1964.
- Getty, Alice. **The Gods of Northern Buddhism**. Tokyo :
Charles E. Tuttle Company, 1962.
- Govinda, Lama Anagarika. **Foundations of Tibetan
Mysticism**. London : A Rider Book, 1987.
- Hazra, Kanai Lal. **The Adi-Buddha**. Delhi :
B.R. Publishing Corporation, 1986.
- Malalasekera, G.P.. **Encycopaedia of Buddhism**,
Volume II. Ceylon : The Government Press, 1967.
- Paul, Debjani. **The Art of Nalanda** : Development
of Buddhist Sculture AD. 600-1200. Delhi :
Munshiram Manoharlal, 1995.
- Rinpoche, Tulku Thondup. **Buddhist Civilization in Tibet**.
New York : Routledge & Kegan, 1987.
- Sangharakshita. **A Survey of Buddhism** : Its Doctrines
and Methods through the Ages. London :
Tharpa Publications, 1987.
- Thondup, Tulku Rinpoche. **Buddhist Civilization
in Tibet**. London : Routledge & Kegan Paul, 1987.
- Waddedd, L.A.. **The Buddhism of Tibet or Lamaism**.
London :, 1895.
-